

ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Αφού διαβάσεις το παρακάτω κείμενο που αναφέρεται στην ιστορία ενός κοριτσιού από το Πακιστάν, να επιλέξεις τη σωστή απάντηση για κάθε μία από τις ερωτήσεις 1-14 στο απαντητικό φύλλο.

Το μαγικό μολύβι της Μαλάλα

Όταν ήμουν μικρή, παρακολουθούσα στην τηλεόραση μια σειρά με ένα αγόρι που είχε ένα μαγικό μολύβι. Όταν πεινούσε, ζωγράφιζε ένα μπολ κρέας με μπαχαρικά και αυτό εμφανιζόταν από το πουθενά. Όταν κινδύνευαν αυτός κι οι φίλοι του, ζωγράφιζε έναν αστυνομικό. Το αγοράκι αυτό ήταν ένας μικρός ήρωας, που πάντα προστάτευε όποιον χρειαζόταν βοήθεια. Κάθε βράδυ, πριν πέσω για ύπνο, παρακαλούσα να 'χα κι εγώ ένα τέτοιο μαγικό μολύβι. Κάθε πρωί, μόλις ξυπνούσα, κοιτάζα στο συρτάρι του κομοδίνου μου. **Όμως, το μαγικό μολύβι δεν εμφανιζόταν ποτέ!**

Μια μέρα, είχα πάει στη χωματερή να πετάξω κάτι φλούδες από πατάτες και τσόφλια αυγών. Είχα σουφρώσει τη μύτη κι έδιωχνα τις μύγες με το χέρι, όταν ξάφνου είδα ένα κορίτσι στην ηλικία μου να ξεδιαλέγει τα σκουπίδια σε χωριστές στοίβες. Παραδίπλα, δύο αγοράκια ψάρευαν πεταμένα σιδερικά με μαγνήτες δεμένους σε πετονιά. Όταν ο πατέρας μου γύρισε σπίτι μετά τη δουλειά, του είπα τι είχα δει και λυπήθηκε τρομερά. «Αμπά*»;

«Τι είναι, τζάνι;» απάντησε. Μ' άρεσε που πάντα με φώναζε έτσι – «αγάπη μου». «Πώς και δεν το έχω δει αυτό το κοριτσάκι στο σχολείο;». **«Επειδή...»** **είπε, αλλά κόμπιασε πριν συνεχίσει.** «Επειδή, τζάνι μου, στη χώρα μας δε στέλνουν όλοι οι γονείς τις κόρες τους στο σχολείο. Μάλιστα, μερικά παιδιά είναι αναγκασμένα να δουλεύουν, για να συντηρούν τις οικογένειές τους. Τα αγόρια που είδες θα πουλήσουν ό,τι παλιοσιδερικά βρουν. Έτσι και πήγαιναν σχολείο, οι οικογένειές τους θα πεινούσαν».

Το σχολείο ήταν το αγαπημένο μου μέρος. Αλλά ποτέ δεν είχα σκεφτεί πόσο **τυχερή** ήμουν που μπορούσα να πηγαίνω σχολείο. Ο πατέρας μου έλεγε πάντα: «Η Μαλάλα θα ζήσει ελεύθερη σαν πουλί». Μα αναρωτιόμουν: **πόσο σ' αλήθεια ελεύθερη θα ήμουν;** Και σκεφτόμουν ότι ακόμα και όταν μεγάλωνα, όλοι θα περίμεναν να μαγειρεύω και να συγυρίζω για τ' αδέρφια μου, διότι, στα μέρη μου, πολλά κορίτσια δεν ήταν ελεύθερα να γίνουν αυτό που **ονειρεύονταν**. Επίσης, το βράδυ εκείνο συλλογίστηκα και τις οικογένειες που δεν είχανε να φάνε. Και το κοριτσάκι εκείνο που δεν μπορούσε να πάει σχολείο. Ήξερα πως, αν είχα το μαγικό μολύβι, θα το χρησιμοποιούσα για να ζωγραφίσω έναν καλύτερο κόσμο, έναν κόσμο ειρηνικό. Έπειτα θα ζωγράφιζα κορίτσια και αγόρια να κυκλοφορούν μαζί, να πηγαίνουν στο σχολείο και να έχουν ίσα δικαιώματα.

Όσο περνούσαν τα χρόνια, προσπαθούσα σκληρά στο σχολείο κάθε μέρα. Ένιωθα την ανάγκη ότι κάποιος έπρεπε να μιλήσει ανοιχτά. Γιατί όχι εγώ; Τότε άρχισα να γράφω κι όταν ξεκίνησα, δεν μπορούσα να σταματήσω. Έγραφα ομιλίες και ταξίδευα σε όλη τη χώρα, λέγοντας την ιστορία μας. Μίλησα για όλα τα κορίτσια της κοιλάδας μας που δεν μπορούσαν να μιλήσουν για τον εαυτό τους. Πάντα ήθελα να πηγαίνουν όλα τα παιδιά σχολείο, να κάνω τον κόσμο πιο ειρηνικό και κάθε μέρα να αγωνίζομαι, ώστε τ' όνειρό μου να γίνει αληθινό.

Η φωνή μου τώρα είναι δυνατότερη από ποτέ. Δυνατότερη, επειδή κι άλλοι άνθρωποι ένωσαν τις φωνές τους με τη δική μου, για να υπερασπιστούμε αυτά που πιστεύουμε. Όλος ο **κόσμος** είναι μια οικογένεια. Με λένε Μαλάλα.

Πηγή: Το κείμενο αποτελεί διασκευή ενός αποσπάσματος από το βιβλίο: «*Το μαγικό μολύβι της Μαλάλα*» της Μαλάλα Γιουσαφζάι, σε μετάφραση του Αύγουστου Κορτώ, εκδόσεις Πατάκη, 2023.

*Αμπά: πατέρας

**ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 01. Ποια είναι η δύναμη του μαγικού μολυβιού με βάση το κείμενο;**
- A. Να γράφει ιστορίες για παιδιά από όλο τον κόσμο.
 - B. Να δίνει λύση στο πρόβλημα του κάθε παιδιού.
 - Γ. Να κάνει τα όνειρα των ανθρώπων πραγματικότητα.
 - Δ. Να λύνει τις ασκήσεις των παιδιών στο σχολείο.
- 02. Με βάση το κείμενο η Μαλάλα ονειρεύεται να...**
- A. αλλάξει την κοινωνία, ώστε τα παιδιά να έχουν ίσα δικαιώματα.
 - B. γίνει διάσημη σε όλο τον κόσμο και να μιλούν για εκείνη.
 - Γ. γράψει πολλά βιβλία για τα δικαιώματα των παιδιών.
 - Δ. παντρευτεί στη χώρα της και να κάνει πολλά παιδιά.
- 03. Γιατί η Μαλάλα αναρωτιέται πόσο ελεύθερη θα είναι στ' αλήθεια;**
- A. Γιατί δεν ξέρει αν θα έχει το δικαίωμα να ορίσει η ίδια το μέλλον και τις επιλογές της.
 - B. Γιατί η φτώχεια δεν θα της επιτρέψει να αποκτήσει όλα όσα ήθελε.
 - Γ. Γιατί θα είναι υποχρεωμένη, όπως κάθε κορίτσι, να κάνει τις δουλειές του σπιτιού.
 - Δ. Γιατί φοβάται ότι δεν θα μπορέσει να ταξιδέψει σε όλα τα μέρη που ονειρεύεται.
- 04. Γιατί τα αγόρια ψάρευαν πεταμένα σιδερικά;**
- A. Για να βγάλουν χρήματα πουλώντας τα.
 - B. Για να μιμηθούν τις κινήσεις των ψαράδων.
 - Γ. Για να παίξουν, αφού δεν είχαν άλλα παιχνίδια.
 - Δ. Για να τα ανταλλάξουν με τρόφιμα.
- 05. Ποια από τις παρακάτω φράσεις περιγράφει την αλλαγή που παρατηρείται στη ζωή της Μαλάλα όσο μεγαλώνει;**
- A. Από ένα κορίτσι που ζει ελεύθερο, εξελίσσεται μια νεαρή που ακολουθεί πιστά τις παραδόσεις της οικογένειάς της.
 - B. Από ένα κορίτσι που φοβάται να μιλήσει, μετατρέπεται σε μια γυναίκα που διδάσκει τους άλλους να σωπαίνουν.
 - Γ. Από ένα παιδί που ονειρεύεται έναν καλύτερο κόσμο, γίνεται μια έφηβη που υπερασπίζεται το δικαίωμα στην εκπαίδευση.
 - Δ. Από μία μαθήτρια που απολαμβάνει τη μόρφωση, γίνεται μια δασκάλα που ανοίγει σχολεία για παιδιά της χώρας της.

**ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**

- 06. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις αποδίδει καλύτερα τα βασικά μηνύματα της ιστορίας της Μαλάλα;**
- A. Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση και πρέπει να ζει με ελευθερία και αξιοπρέπεια.
 - B. Οι γονείς όλου του κόσμου πρέπει να φροντίζουν για την υγεία και τη μόρφωση των παιδιών τους.
 - Γ. Σε κάθε χώρα του κόσμου οι άνθρωποι πρέπει να έχουν πρόσβαση στην υγεία και την εργασία.
 - Δ. Τα κορίτσια πρέπει να πηγαίνουν σχολείο και να μην ασχολούνται με τις δουλειές του σπιτιού.
- 07. Ποιος από τους παρακάτω πλαγιότιτλους αποδίδει καλύτερα το νόημα της δεύτερης παραγράφου;**
- A. Η σημασία της ανακύκλωσης στην καθημερινή ζωή των παιδιών.
 - B. Η σκληρή πραγματικότητα της παιδικής εργασίας και η στέρηση της μόρφωσης.
 - Γ. Η χαρούμενη ζωή των παιδιών στην κοιλάδα που ζει η Μαλάλα.
 - Δ. Οι προβληματισμοί της Μαλάλα για τις κοινωνικές ανισότητες.
- 08. «Όμως, το μαγικό μολύβι δεν εμφανιζόταν ποτέ!». Ποια λειτουργία έχει η υπογραμμισμένη λέξη στο κείμενο;**
- A. Αιτιολογεί τις προηγούμενες σκέψεις της Μαλάλα.
 - B. Δημιουργεί αντίθεση με όσα αναφέρει πριν η Μαλάλα.
 - Γ. Διατυπώνει ένα συμπέρασμα της Μαλάλα.
 - Δ. Συνδέει όλες τις σκέψεις της Μαλάλα μεταξύ τους.
- 09. «Πολλά κορίτσια δεν ήταν ελεύθερα να γίνουν αυτό που ονειρεύονταν»: Ποιος από τους παρακάτω τύπους είναι ο υπερσυντέλικος του υπογραμμισμένου ρήματος;**
- A. είχαν ονειρευτεί
 - B. έχουν ονειρευτεί
 - Γ. θα ονειρευτούν
 - Δ. ονειρεύονται
- 10. Ποια από τις παρακάτω υπογραμμισμένες προτάσεις του κειμένου είναι δευτερεύουσα χρονική;**
- A. «Κάθε μέρα αγωνίζομαι ώστε τ' όνειρό μου να γίνει αληθινό.»
 - B. «Μ' άρεσε που πάντα με φώναζε έτσι [...]»
 - Γ. «Όταν ήμουν μικρή, παρακολουθούσα στην τηλεόραση μια σειρά [...]
 - Δ. «Ποτέ δεν είχα σκεφτεί πόσο τυχερή ήμουν [...]»

**ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**

11. «[...] πόσο τυχερή ήμουν που μπορούσα να πηγαίνω σχολείο». Η αντίθετη της υπογραμμισμένης λέξης είναι η λέξη «ατυχής». Ποιος είναι ο αντίστοιχος τύπος της στον πληθυντικό αριθμό;
- A. ατυχείς
 - B. ατυχές
 - Γ. ατυχούς
 - Δ. ατυχών
12. Ποια από τις παρακάτω λέξεις ανήκει στην ίδια οικογένεια με τη λέξη κόσμος και είναι σύνθετη;
- A. κοσμικός
 - B. κόστος
 - Γ. οικοσύστημα
 - Δ. παγκόσμιος
13. «“Επειδή...” είπε, αλλά κόμπιασε πριν συνεχίσει.»: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία με την υπογραμμισμένη λέξη σύμφωνα με το κείμενο;
- A. δίστασε
 - B. καθυστέρησε
 - Γ. ξεκουράστηκε
 - Δ. συγκινήθηκε
14. Ποια από τις παρακάτω λέξεις προέρχεται από το δεύτερο συνθετικό της λέξης αστυνομικός;
- A. αστικός
 - B. νομοθεσία
 - Γ. νόστιμος
 - Δ. ομόνοια

*Να διαβάσεις προσεκτικά τις ερωτήσεις 15 και 16
και να γράψεις τις απαντήσεις σου στο απαντητικό φύλλο.*

15. Ποιον διαφορετικό τίτλο μπορείς να δώσεις στο κείμενο με βάση το περιεχόμενό του;
16. Μπορείς να γράψεις ένα σύντομο κείμενο, έως δέκα (10) σειρές, για να παρουσιάσεις την ιστορία της Μαλάλα στη μαθητική εφημερίδα του σχολείου;
Για τον σκοπό αυτό χρειάζεται να εντοπίσεις τα πιο σημαντικά σημεία της ιστορίας της.